

Boek “Een gemeente in opbouw”
M.G.Hofman, C.J.Houtman (red.)

WOORDENLIJST

woord	=	betekenis
accommoderen	=	zich schikken
acquiesceren	=	er in berusten
affirmeren	=	bevestigen
amplissimus forma	=	in de meest uitgebreide vorm
(per) amtssement	=	d.m.v. ambtelijk schrijven
appaïseren	=	bevredigen
appliceren	=	toepassen
approberen	=	goedkeuring verlenen
bijwerpen	=	aanvullen
boertenij	=	scherts
calumnie	=	laster, kwaadsprekerij
cause	=	oorzaak
caveren	=	borg staan
cesseren	=	ophouden
citeren	=	dagvaarden
committeren	=	met volmacht zenden
compareren	=	verschijnen
comportement	=	gedrag
condemneren	=	veroordelen
conderen	=	overeenkomen
consenteren	=	toestemmen, bewilligen
consistorije	=	kerkenraad(skamer)
contenteren	=	tevreden stellen
(ter) contrarie	=	daar tegenover, in tegendeel
contumacie(-tie)	=	weerspannigheid
credentie	=	geloofsbrief
debitum	=	schuld
deboir (debuoir)	=	Inspanning, plicht
dedicatie	=	opdracht (van een geschrift)
defameren	=	beledigen, van eer beroven
delibereren	=	overwegen
demitteren	=	heen zenden
denoteren	=	aanduiden
deporteren	=	ontheffen
deputeren	=	afvaardigen
desisteren	=	afstand doen van
dilaey	=	uitstel, vertraging
divulgeren	=	openbaar maken
D (dominus)	=	heer, dominee
excipieren	=	beroep doen op uitzondering
excommuniceren	=	uitsluiten
exigentie	=	eis, behoefte
expireren	=	eindigen
factum	=	is geschied
favoriseren	=	begunstigen
fielt	=	schurk
grip	=	sloot, greppel
inconveniëntie	=	bezwaar, ongemak
induceren	=	overreden
infaam	=	eerloos
injureren	=	beledigen, beschuldigen
innocent	=	argeloos, onschuldig
instrument	=	acte
iteratijeljk	=	Herhaaldelijk

intercederen	=	tussenbeide komen
interdiceren	=	verbieden
irreverent(ie)	=	oneerbiedig(heid)
judicatuur	=	berechting
kennip	=	hennip
lauderen	=	oedkeuren
liquidatie	=	afwikkeling van zaken
litispendentie	=	geding
mergen	=	oppervlaktemaat (0,8 ha)
meriteren	=	dienstig zijn tot
miscontenteren	=	ontevreden maken
moey	=	tante
moveren	=	In beweging zetten
muijtgen	=	vogelkooi
obtinieren	=	bereiken, verkrijgen
occasie	=	gelegenheid
oick	=	ook
onderstaan	=	zich verstouten
ontdoncken	=	verdonkeremanen
opiniatieren	=	volharden in zijn standpunt
ordinaris	=	gebruikelijk
paeije	=	termijnbetaling
patientelijck	=	Geduldig
pene	=	straf
perpetrant	=	dader
per salvo (salva?) ⁱ	=	onder voorbehoud
persevereren	=	Volharden
persisteren	=	doorgaan met, volharden
persuaderen	=	overreden
piecant	=	de pik hebben op
possessie	=	bezit
presumeren	=	veronderstellen
pretenderen	=	aanspraak maken op
princepaelijck	=	voornamelijk
probabel	=	waarschijnlijk
procreëren	=	voortbrengen
propoosten	=	voorstellen
pro tempore (p.t)	=	ten tijde
provisie	=	bevoegdheid
purgeren	=	zich zuiveren
quartier	=	wijk
querel	=	klacht, bezwaar
quiteren	=	verlaten
ramot	=	rumoer
recognitie	=	schuldbekentenis in geld
redresseren	=	weer in orde maken
refereren	=	verwijzen naar
releveren	=	ontheffen, ontslaan
remedieren	=	terecht brengen
remitteren	=	tegemoet komen, minderen
remonstreren	=	protesteren
renunciëren	=	afstand doen van
resolveren	=	besluiten
rigueur (rigueur)	=	strengheid
schellen van de ogen aflezen	=	waarzeggerij bedrijven
scil(icet)	=	te weten
sedel (cedel)	=	bewijsstuk
sententie	=	afkondiging, uitspraak
snapperiesen	=	roddelpraatjes
snare	=	schoondochter

solemnisatie	=	bevestiging
soperlijck	=	benauwd, zwak
specie	=	soort
statie	=	standplaats missionaris
submitteren	=	onderwerpen
subsidium	=	ondersteuning
supercederen	=	uitstellen
suspenderen	=	schorsen
taliter qualiter	=	op enigerlei wijze
tenteren	=	dringend verzoeken
tergiverseren	=	uitvluchten zoeken, dralen
uuytgesegt	=	uitgezonderd
vacantie	=	achterstallige betaling
vaceren	=	leeg komen / zich vrijmaken
veraccorderen	=	tot overeenstemming brengen
verlopen	=	van het rechte pad afgaan
verponding	=	belasting
verwonnemen	=	verliezende partij
vexatie	=	onredelijke eis, afpersing
vilipendentie	=	geringschatting
visiteren	=	onderzoeken
waerschappie	=	heemraadschap
X.Y.Z.(geldbedrag)	=	guldens.stuivers.penningen

ⁱ Onbekend Latinisme of een schrijffout. De betekenis is niet met zekerheid te geven.